

EVROPSKI PARLAMENT

2004

2009

Dokument zasedanja

20.2.2008

B6-0079/2008 }
B6-0086/2008 }
B6-0090/2008 }
B6-0093/2008 }
B6-0095/2008 } RC1

PREDLOG SKUPNE RESOLUCIJE

v skladu s členom 115(5) poslovnika, ki ga predlagajo:

- José Ribeiro e Castro, Charles Tannock, Bernd Posselt, Eija-Riitta Korhola, Colm Burke in Tunne Kelam v imenu skupine PPE-DE
- Pasqualina Napoletano, Ana Maria Gomes, Emanuel Jardim Fernandes in Emilio Menéndez del Valle v imenu skupine PSE
- Marco Cappato, Marios Matsakis in Jules Maaten v imenu skupine ALDE
- Brian Crowley, Adam Bielan, Konrad Szymański, Wojciech Roszkowski, Marcin Libicki, Ryszard Czarnecki, Mieczysław Edmund Janowski in Ewa Tomaszewska v imenu skupine UEN
- Frithjof Schmidt in Raül Romeva i Rueda v imenu skupine Verts/ALE

in ki nadomesti predloge naslednjih političnih skupin:

- ALDE (B6-0079/2008)
- PSE (B6-0086/2008)
- UEN (B6-0090/2008)
- PPE-DE (B6-0093/2008)
- Verts/ALE (B6-0095/2008)

o Vzhodnem Timorju

RC\709743SL.doc

PE401.075v01-00}
PE401.082v01-00}
PE401.086v01-00}
PE401.089v01-00}
PE401.091v01-00} RC1

SL

SL

Resolucija Evropskega parlamenta o Vzhodnem Timorju

Evropski parlament,

- ob upoštevanju svojih prejšnjih resolucij o Vzhodnem Timorju,
 - ob upoštevanju poročila posebnega predstavnika generalnega sekretarja Združenih narodov Varnostnemu svetu (5432. srečanje),
 - ob upoštevanju poročila misije Evropskega parlamenta za opazovanje volitev v Demokratični republiki Vzhodni Timor, ki jo je od 27. junija do 2. julija 2007 vodila Ana Gomes,
 - ob upoštevanju izjave predsedstva v imenu Evropske unije z dne 5. julija 2007 o parlamentarnih volitvah v Vzhodnem Timorju,
 - ob upoštevanju izjave Varnostnega sveta ZN z dne 11. februarja 2008, v kateri je obsodil napad na vzhodnotimorskega predsednika,
 - ob upoštevanju izjave Javierja Solane, visokega predstavnika EU za skupno zunanjo in varnostno politiko, z dne 11. februarja 2008,
 - ob upoštevanju člena 115(5) svojega poslovnika,
- A. ker je odpustitev skoraj šeststo vzhodnotimorskih vojakov aprila 2006, ki je bila posledica njihovih pritožb, privedla do zelo napetih varnostnih razmer v državi, in sicer do oboroženih spopadov med vojsko, razpuščenimi vojaškimi enotami in policijo, oviranega delovanja policije, nemirov in vsesplošnega nasilja med oboroženimi tolpami, pri čemer je bilo ubitih na ducate ljudi, še več je bilo ranjenih, 150 tisoč pa jih je zapustilo svoje domove in polovica jih še vedno prebiva v taboriščih,
- B. ker je varnostna kriza povzročila tudi padec vlade premiera Alkatirija junija 2006 in imenovanje začasne vlade pod vodstvom Joséja Ramosa Horte,
- ker je bil nekdanji predsednik vlade in Nobelov nagrajenec José Ramos Horta 9. maja 2007 izvoljen za predsednika Vzhodnega Timorja, po parlamentarnih volitvah, ki so bile 30. junija 2007, pa je krmilo vlade 6. avgusta 2007 prevzel nekdanji predsednik Xanana Gusmão, kar je obetalo dokončno umiritev razmer v državi in polno spoštovanje demokratičnih institucij,
- D. ker se je politična nestabilnost v Vzhodnem Timorju nadaljevala kljub svobodnim in mirnim predsedniškim in parlamentarnim volitvam ter večji vlogi mednarodne skupnosti pod nadzorom Združenih narodov, h kateri so pozvale vzhodnotimorske oblasti;
- E. ker so k tej nestabilnosti najbolj prispevali uporniški vojaki, ki so pod vodstvom nekdanjega majorja Alfreda Reinalda, ki je leta 2006 pobegnil iz zapora in bil zgled mnogim nasilnim mladostniškimi tolpam v glavnem mestu, ogrožali pravno državo;

RC\709743SL.doc

PE401.075v01-00}
PE401.082v01-00}
PE401.086v01-00}
PE401.089v01-00}
PE401.091v01-00} RC1

- F. ker so te uporniške skupine 11. februarja 2008 v ločenih, a usklajenih napadih na vodstvo in institucije države ustrelile in hudo ranile vzhodnotimorskega predsednika Joséja Ramosa Horta, ki je v kritičnem stanju v avstralski bolnišnici, ter streljale na predsednika vlade Xanano Gusmãa,
- G. ker je vzhodnotimorski parlament razglasil izredne razmere, ki še vedno veljajo, ker je vlada zahtevala okrepitev za 1600 pripadnikov mednarodnih mirovnih sil, ki so že nameščeni v Vzhodnem Timorju,
- H. ker sta nasilna napada na najvišje vzhodnotimorske državne institucije in demokratično izvoljena voditelja le nadaljevanje krize iz aprila 2006 in pričata, da kljub prizadevanjem nacionalnih oblasti, misije UNMIT in mednarodnih sil Vzhodni Timor še ni varna in pravna država,
- I. ker so pooblaščen opazovalci opozorili, da se UNIPOL in druge mednarodne sile niso pravočasno in ustrezno odzvali na napada 11. februarja 2008, z izjemo enot portugalske nacionalne republikanske garde, ki so učinkovito posredovale takoj, ko so bile poklicane,
- J. ker sta se napada zgodila po tem, ko se je predsednik Ramos Horta osebno zavzel, da bi s pogajanj z uporniki poiskali ustrežne rešitev; ker še vedno ni docela jasno, kaj se je dejansko zgodilo, in ker je treba pojasniti tudi vlogo nacionalnih in mednarodnih varnostnih sil,
- K. ker zelo slabe gospodarske razmere v Vzhodnem Timorju, kjer kljub prihodkom od prodaje nafte 40 odstotkov prebivalcev živi pod pragom revščine, 60 odstotkov pa jih je starih 18 let ali manj, velika brezposelnost, ki se giblje okrog 80 odstotkov, in visoka stopnja nepismenosti ustvarjajo zelo nestabilne družbene razmere in povečujejo verjetnost civilnih nemirov,
- L. ker so se Evropska unija in Združeni narodni javno zavezali, da bodo podpirali neodvisnost, demokracijo in pravno državo v Vzhodnem Timorju, kar pa zahteva utrditev državnih institucij, dobro vodenje, ustrezno uporabo državnih sredstev za odpravo revščine in brezposelnosti ter spodbujanje razvoja in socialne pravičnosti, pa tudi zgledno ravnanje sosednjih držav,
- M. ker je Vzhodni Timor polnopravni član skupine afriških, karibskih in pacifiških držav, zato ima EU še posebno odgovornost, da prispeva k utrditvi njegovih demokratičnih oblasti, tako da njegovim institucijam pomaga pri vzpostavitvi potrebnih zmogljivosti,
- N. ob upoštevanju neodtujljivih suverenih pravic državljanov Vzhodnega Timorja, še zlasti pravice do uporabe naravnih virov,
1. odločno obsoja poskus atentata na predsednika Ramosa Horta ter mu želi hitro okrevanje in čimprejšnjo vrnitev na čelo države;
 2. močno obsoja sočasni napad na predsednika vlade Xanano Gusmãa, ki k sreči ni bil

poškodovan, in upa, da bo vzhodnotimorska vlada skupaj s sedanjim predsednikom republike in nacionalnim parlamentom lahko odpravila hude grožnje stabilnosti v državi ter zagotovila javni red in mir in normalno delovanje demokratičnih institucij v skladu z ustavo;

3. vse strani v Vzhodnem Timorju poziva, naj se vzdržijo nasilja, začnejo dialog ter sodelujejo v zakonitem in ustavnem demokratičnem procesu, s čimer bodo prispevale k vzpostavitvi socialne in politične stabilnosti;
4. izraža zaskrbljenost, da so vzhodnotimorske oblasti, misija UNMIT in mednarodne varnostne sile v želji po narodni spravi s svojo neodločnostjo ljudem, ki bi se morali zagovarjati pred sodiščem, pravzaprav posredovale sporočilo, da ne bodo kaznovani in da pravna država ne bo spoštovana;
5. obsoja vsakogar, ki bi skušal izkoristiti krhke razmere v Vzhodnem Timorju po napadih 11. februarja, in poziva vse strani, da spoštujejo politične organe, nastale po predsedniških in parlamentarnih volitvah leta 2007, ter sodelujejo z njimi;
6. poziva k temeljiti preiskavi v okviru ustavnega in pravnega okvira Demokratične republike Vzhodni Timor ter s potrebnim mednarodnim sodelovanjem in podporo, da se podrobno pojasni ta očitni poskus državnega udara in razlog, zakaj državni varnostni sistem ni uspešen pri pregonu storilcev tovrstnih napadov; pozdravlja začetek skupne preiskave napadov, ki bo potekala pod vodstvom Združenih narodov in vzhodnotimorske policije;
7. poziva glavne politične sile v Vzhodnem Timorju, tako vladne kot opozicijske, naj si skupaj prizadevajo za takojšnje nacionalno soglasje o ključnih vprašanjih delovanja države, kot so vloga oboroženih sil in policije ter okrepitev sistema sodstva; vzhodnotimorskim parlamentarnim strankam ponuja svojo pomoč pri takšnih prizadevanjih;
8. opominja, da je vloga mednarodne skupnosti, še zlasti Združenih narodov in njihovega Varnostnega sveta, ključnega pomena za utrjevanje vzhodnotimorske države, njene neodvisnosti in suverenosti ter krepitev demokracije v tej mladi naciji;
9. poudarja, da je ravnanje sosednjih držav, kar zadeva spoštovanje in podpiranje stabilnosti vzhodnotimorske družbe in utrditve demokratičnih nacionalnih institucij te države, izjemno pomembno; priznava naklonjeno stališče Indonezije po priznanju neodvisnosti Vzhodnega Timorja ter pomoč Avstralije in drugih držav;
10. poziva Svet in Komisijo, naj od vzhodnotimorskih oblasti in misije UNMIT zahtevata, da prepovejo, razpustijo in razorožijo paravojaške enote, oborožene tolpe in posameznike, ter na vseh uradnih srečanjih na najvišji ravni z Združenimi narodi in vzhodnotimorsko vlado izrazita zaskrbljenost Evrope glede zagotavljanja varnosti in spoštovanja pravne države;
11. poziva mednarodne institucije, naj zagotovijo večjo podporo za potrebno reformo zelo krhkega in spolitiziranega varnostnega sektorja v Vzhodnem Timorju, saj je potrebna za delujočo demokratično in varno državo, in sicer prek širokega posvetovalnega procesa ter sistematičnega in celovitega pristopa, ki ga ZN priporočajo v resoluciji Varnostnega sveta št. 1704 in poznejših poročilih; poziva vlado Vzhodnega Timorja, da se te naloge loti

prednostno; poziva jo še, naj pri izvedbi nacionalnega posvetovanja o reformi varnostnega sektorja izkoristi strokovno pomoč podporne enote ZN za varnostni sektor; poziva Svet, Komisijo in druge mednarodne darovalce, da oblikujejo mehanizem za boljše usklajevanje pomoči za varnostni sektor; poziva misijo UNMIT, naj podporni skupini za varnostni sektor zagotovi človeške in druge vire ter tako prispeva k procesu posvetovanja in celoviti reviziji;

12. vzhodnotimorskim oblastem priporoča, da spoštujejo sklepe in odredbe sodišč ter jih nemudoma in v celoti izvajajo, če je potrebno, s podporo mednarodnih sil v državi;
13. poziva vzhodnotimorske državne institucije in misijo UNMIT, da vzdržujejo pravno državo, se borijo proti nekaznovanju zločinov in zagotavljajo, da bodo vsi v Vzhodnem Timorju, še zlasti policija in oborožene sile, spoštovali mednarodne standarde človekovih pravic;
14. znova potrjuje, da Vzhodni Timor potrebuje politično, tehnično in finančno pomoč pri gradnji infrastrukture in upravnih struktur, ki so ključne za nadaljnje izvajanje razvojnega načrta, pa tudi oživitve vzhodnotimorskega gospodarstva in pospeševanje zaposlovanja; poziva k nepretrgani pomoči mednarodne skupnosti, ki bo zmanjšala revščino v Vzhodnem Timorju ter prispevala k ponovni gradnji fizičnih in upravnih struktur, potrebnih za gospodarski razvoj;
15. poziva Evropsko unijo in mednarodno skupnost, še zlasti sosednje države in članice združenja ASEAN, da ohranijo ali povečajo podporo, potrebno za utrditev demokracije in demokratične kulture v Vzhodnem Timorju, s poudarkom na večstrankarski kulturi, svobodi izražanja in gradnji institucij – parlamenta, vlade, sodstva, varnostnih in obrambnih organov, organov pregona – ter pomagajo pri nujni razširitvi medijske pokritosti na celotno državo, izboljšanju sistemov izobraževanja in zdravstva, stanovanjske in sanitarne infrastrukture ter oskrbe z vodo;
16. poziva Komisijo, da pospeši in dokonča postopek namestitve polno delujoče delegacije v Diliju;
17. priporoča, da Evropski parlament v Vzhodni Timor pošlje ad hoc delegacijo, ki bo znova ocenila politične razmere, izrazila solidarnost z demokratičnimi silami in institucijami ter znova ponudila pomoč EP pri demokratičnem delovanju nacionalnega parlamenta;
18. naroči svojemu predsedniku, da to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, državnim oblastem Vzhodnega Timorja (predsedniku, parlamentu in vladi), visokemu predstavniku za skupno zunanjo in varnostno politiko, vladam azijskih, karibskih in pacifiških držav, parlamentom držav članic EU, vladama Avstralije in Indonezije, generalnemu sekretarju in sekretariatu združenja ASEAN, generalnemu sekretarju ZN, posebnemu predstavniku generalnega sekretarja ZN in Varnostnemu svetu ZN.